

Posamezna šte. „Dneva“ stane 6 vin.; ravno
toliko posamezna številka „Bodeče Neže“.

„DAN“ izhaja vsaki dan zjutraj; tudi ob nedeljah
in praznikih. Vsako nedeljo ima humoristično pri-
logo „BODEČA NEŽA“. Za ljubljanske naročnike
stane „Dan“ s prilogo dostavljan na dom celo-
letno 20 K, mesečno 1.70 K; brez priloge celo-
letno 18 K, mesečno 1.50 K. Za zunanje naročnike
stane „Dan“ s prilogo celoletno 22 K, četrtletno
5.50 K, mesečno 1.90 K. — Naročnina se pošilja
upravnistvu.

Telefon številka 118

DAN

Neodvisen političen dnevnik s tedensko
humoristično prilogo „Bodeča Neža“.

Posamezna šte. „Dneva“ stane 6 vin.; ravno
toliko posamezna številka „Bodeče Neže“.

Uredništvo in upravnistvo:
Učiteljska Tiskarna, Frančiškanska ulica št. 6

Dopisi se pošiljajo uredništvu. Ne frankirana pisma
se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglase
se plača: petit vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in
zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju po-
pust. — Za odgovor je priložiti znamko.

Odgovorni urednik Radivoj Koren.
Last in tisk „Učiteljske Tiskarne“.

C. kr. žel. ravnatelj- stvo v Trstu.

Trst, 5. svečana 1914.

Da od c. kr. železniškega rav-
nateljstva v Trstu Slovenci nimamo
sploh nič dobrega pričakovati, o tem
med nami že ni več nobenega dvom-
a. Zdi se, da se je slovenska jav-
nost že nekako privadila misli, da c.
kr. žel. ravnateljstvo v Trstu, ravnat-
eljstvo torej, čegar delokrog se raz-
teza izključno po jugoslovanskem
ozemlju sploh nič drugega biti ne
more nego toplo gnezdo zagriženih
nemških agitatorjev. Imamo sicer
vse polno inteligenčnega proletari-
ata, vse polno gimnazijskih in real-
nih abiturientov, tudi vse polno aka-
demikov, ki čakajo na mesta mnogo-
krat po cela leta, pa jih ne morejo
dobiti, ker jim ta mesta na naših la-
stnih tleh odjedajo — Nemci. Kaj
čete. Nemci so pri nas, kar se držav-
nih služb tiče, pravi »beati possi-
biles«, zakaj se torej ne bi v kar
dentese, kakaj se torej ne bi v kar
najzadnejši meri posluževali ugod-
nosti, ki jim jih v toli obilni meri daje
njihov položaj, zakaj bi nastavljali
Slovence, ko pa lahko neovirano na-
stavljajo svoje ljubljence. Kdo jih pa
sploh moti pri tem? Slovensko časo-
pisje? Da, le priznajmo — čast ko-
mur čast — slovensko časopisje v
tem pogledu pač stori, kar mu je sto-
riti mogoče. Toda kaj pomaga, ko
je pa klic tega časopisja prav močno
podoban — »glasu vpljočega v pu-
ščavi«. Na koga naj to časopisje
vpliva? Na vladno? Bože mili, vlada
se ne zmeni za vse to!

Dokazite vladni se tako jasno, da
sloni ves ta sistem napačno, nič ne
pomaga. Zakaj nikdar ne smemo po-
zabiti, da živimo v — Avstriji.

Zakoni se ustvarjajo menda sa-
mo za to, da jih ministri in njim pod-
rejeni organi lahko — kršijo. Sedanj
justični minister Hochenburger je
svoj čas v parlamentu dejal, da spa-
dajo ministri, ki kršijo zakon, — na
poulične latarne! Kaj bi bilo, če bi
si kdaj ponižni podaniki osvojili to
svoječasno naziranje ekselence Ho-
chenburgerja?

Na koga naj torej časopisje vpli-
va? Na ljudstvo? No, kolikor je mi-
slečega ljudstva, ki nima deske pred
očmi, si je že davno ustvarilo svojo
sodbo o tistih, ki nam jih je nemila
usoda naklonila za naše gospodarje.
In če bi živeli v časih, ko se je poli-
tično delstvovanje tega ljudstva vr-
šilo v znamenju grabel in motik, bi
ta sodba gotovo prihajala do primer-
nega izraza. Toda ti »farbarski« časi
so za nami, danes si ljudstvo »z uma
svilim mečem«, kakor pravimo,
kroji svoje pravice. Živimo v času
konstitucije, ki »delujejo« v imenu
ljudstva od nje izvoljeni — poslan-

ci. In kako ti »delujejo«. Difficile est
satyram non scribere. Ponosna S. L. S.
je takorekoč politič. predstavnik
slovenskega naroda. Ali bi bila mo-
goča vsa ta poniževanja, ki jih pre-
našamo dan na dan, če bi se ta mo-
gočna stranka zavedala svojih dol-
žnosti, ki jih ima do naroda? Brez
strankarsko-političnih predsodkov
lahko trdimo, da v narodnem oziru
od dne do dne nazadujemo, odkar v
našem javnem življenju skoraj iz-
ključno odločuje S. L. S. Se nikoli
niso Nemci s tako cinično brezobzir-
nostjo nastopali pri nas, kakor ravn-
o v zadnjih časih. Germanizacija
napreduje na vsej črti, najhujše pa je
v tem pogledu še pri železniški
upravi.

Rekli smo, da se je naša javnost
očividno že nekako privadila misli,
da pri železnici ne more drugače biti
nego da se zadovoljimo s skromnimi
drobtinami, ki odpadajo od bogato
obložene nemške mize. Ampak to,
kar se v zadnjem času uganja, pre-
sega že vse meje, to je že naravnost
provokacija. Skandal se vrsti za
skandalom, časopisje kriči in žigosa
te razmere, toda kaj se brigajo naši
merodajni politični činitelji za to. Če
izvzamemo dr. Rybafa in dr. Ravn-
niharja, ki se pač trudita, kolikor mo-
re — sama pač žal ne moreta mno-
go opraviti — moramo reči, da je
slovenska delegacija na Dunaju na-
ravnost pasivna proti tem razme-
ram. Ob priliki goriškega shoda je
bila takorekoč vsa javnost po koncu
in enodušno zahtevala, da se napravi
zlasti škandaloznim razmeram na go-
riškem drž. kolodvoru konec. Dol-
žnost slovenskih poslancev brez ra-
like strankarske pripadnosti bi bila,
da bi bili na kompetentnem mestu
složno nastopili in zahtevali takoj-
šnjo remediuro. »Zveza jugoslov-
anskih železničarjev« je tudi vsem slo-
venskim poslancem poslala goriške
resolucije, ter jih naprosila, da za-
stavijo ves svoj vpliv, da se sramot-
ni Wieserjev zistem takoj odpravi.
No, poslancem S. L. S. predvsem
goriškemu poslancu Fonu se je zdelo
primerno, da so složni nastopi v tej
zadevi onemogočili, samo da bi to
važno vprašanje, ki ne tangira samo
materielnih interesov slovenskih že-
lezničarjev, temveč zadeva naravnost
našo narodno čast, lahko izra-
bili za svoje malenkostne strankar-
ske interese. Z. J. Z. je nepolitična
organizacija in se v strankarsko-
politične boje načeloma ne vmešava,
toda to postopanje poslancev S. L. S.
je bilo tako, da ga je glasilo »Zveze
jugoslovanskih železničarjev« mora-
lo javno in odkrito ožigosati. Da so
gospodje na to molčali samo doka-
zuje, da se sami čutijo krive.

Vzpričo take lahkomišelnosti —
da se miho izrazimo — poslancem S.
L. S. je pač povsem razumljivo, da
postaja nemška gospoda pri želez.

upravi in da postaja zlasti zloglasni
Wieser od dne do dne oblastnejši.
Ti ljudje so danes prepričani, da jim
je na naših tleh že vse dovoljeno
in da se smejo iz Slovencev že kar
naravnost norca delati. Ne samo,
da Wieser ni šel — (med Nemci ali
med kakim drugim narodom, ki drži
kaj na svojo čast, bi tak človek niti
24 ur ne bil mogoč!) — temveč že
veliko trdnjega se danes čuti. Če
človek zasleduje, kaj počneja nem-
ška gospoda pri žel. ravnateljstvu v
Trstu v zadnjem času, potem mora
nehote dobiti vtis, da nas hoče ta
nemška gospoda prav prepričati, da
nobena nesramnost ni prevelika, da
je ne bi smeli zagrešiti nad nami.
Naj navedemo v ilustracijo samo ne-
kaj konkretnih slučajev:

Slovenska železničarja Smre-
kar in Lahajnar v Gorici sta bila ob-
dolžena tatvine. Bila sta na Wieser-
jev predlog takoj odpuščena. Stvar
je prišla pred sodišče, kjer pa sta
bila obadva obtožena — oproščena
in sicer celo na predlog drž. prav-
dnictva samega. Človek, ki ne pozna
Wieserja in tistih, ki ga ščitijo bi
misli: Dobro sedaj, ko je njuna ne-
dolžnost dokazana jima bo železnica
krivico popravila ter ju postavila na-
zaj na tisti mesti, kjer sta bila prej.
Kaj še. Ker se je pred sodiščem do-
kazala, da sta bila po krivici obdol-
žena in torej tudi po krivici odpusče-
na od službe, pa jima je ravnatelj-
stvo odpust milostno izpomenilo v
— odpoved!... Bila sta na pritisk
»Zveze jugoslovanskih železničar-
jev« po precejšnjem času pač spre-
jeta zopet k železnici, toda kot na-
vadna delavca, ki nimata nobene
pravičve do provizijskega skla-
da. — Obema je na ta način eksis-
tenca takorekoč ruinirana.

Vzemimo sedaj nasprotni slučaj:
Nemška uslužbenca Flaschberger in
Resman (eden je pisarniški pomoč-
nik, drugi pa sprevidnik). Sta do-
bila po šest tednov težke ječe radi
— lovške tatvine. Odpuščena sta
bila samo formalno, tako radi lepše-
ga, ker popolnoma prezreti predpi-
sov tudi ravnateljstvo ne more.
Flaschberger in Resman sta napra-
vila nato takozvani »Majestätsge-
suche«, da se jima kazni odpusti, da
se na ta način obadva štajerska
Nemca vzpostavita zopet v svoje
prejšnje pravice. Kakor se med go-
riškimi uslužbenci govori, je Wieser
te prošnje najtopleje priporočil in s
šteudensko ječo kaznovanima tato-
voma izpostavil kar najlepšo sve-
dočbo. Istočasno je Wieser izposlo-
val, da jih je smel do definitivne re-
šitve niune zadeve namestiti kot pro-
vizorična delavca; najbrž ga je
skrbelo, da ta dva Nemca ne bi za-
padla — bedi? Zakaj se Wieser in
za kaj se na njegovo priganjanje —
mimogrede bodi omenjeno, da je
Wieser v tej zadevi opetovano tek-

Kmečki strah.

Najbolj slaven med junaki
je gotovo policaj —
vlada kot Bog nad oblaki,
in posega v položaj.

Policija v vsakem mestu,
za moralo poskrbi,
ona dela red na cesti,
da se kaj ne pripeti.

V tistih časih iz Berlina,
prišlo sporočilo je,
da je iz kletk ušla zverina,
(ker odprto bilo je).

Sedem groznih živih levov,
(tako vest se ta glasi)
je ušlo iz svojih hlevov
in plamilo med ljudi.

V hiše so ljudje bežali,
vseh polotil se je strah —
policaji le ostali,
so na praznih ulicah.

Da so res junaki pravi,
takrat pokazali so —
sedem levov po postavi —
hitro postreljali so.

Da je slava bolj velika,
poskrbeli so za to,
da prišla je v liste slika,
»sedem levov — vse mrtvo.«

Ko na Dunaju so brali,
iz Berlina te vesti:
z glavami so zmajevali,
ježno stiskali pesti.

Tam so postrelili hkrati,
sedem levov kar na mah,
pri nas pa ne zna ugnati
nihče en sam — kmečki strah.

Takrat tudi v naših krajih,
se je zgodil tak slučaj,
toda kakor v več slučajih,
manjkal naš je policaj.

Tam nekje iz zverinjaka,
razne so ušle zveri,
nikjer bilo ni junaka,
da nazaj jih zapodi.

Zdaj tako so vsi sodili,
da je v gozd prišla ta zver,
če ne homo je vstrelili,
varno več ne bo nikjer.

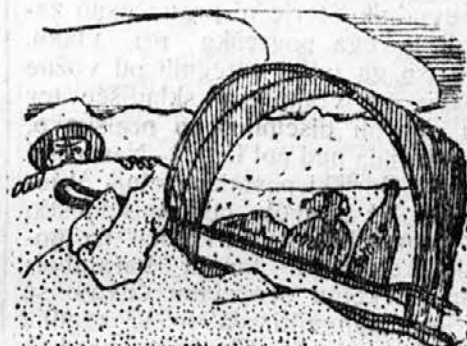
Ze poslati policijo,
so hoteli na gore,
da zatre menažerijo,
kjer »strahovi« se rode.

Takrat pa so na planini,
zasledili novo sled,
strah podoben ni zverini,
to je ropar črnogled.

On ušel je kje iz ječe,
in se skrival sred gozdov,
in dozdaj brez vse nesreče,
hodil h kmetom je na lov.

Ko so kmetje to spoznali,
mislili so si tako:
»Mi mu bomo pokazali,
kmalu v naših rokah bo.«

»Naj za roparja napravi,
se posebne vrste past,
in čez noč naj se nastavi
ko prišel bo ropar — krast.«

Res so tako past zložili
in nastavili lepo —
a za mejo so pazili,
kdaj da strah prišel bo.

Več denarja v past so djali,
nekaj vina in mesa,
ker v tem času so spoznali,
kaj »strah kmečki« rad ima.

Ko so zjutraj se zbudili,
slišali so: ah, ah, ah...
koga v pasti so dobili?
Tukaj bil je »kmečki strah«.

To je bil naš stari znanec,
ki se je v to past ujel —
klerikalni naš poslanec...

Kinet je pal'co v roke vzel...

LISTEK

M. ZEVAKO:

Srce in meč.

Roman iz francoske zgodovine.
(Dalje.)

Gitalan je pomislil. Jetnik je od-
govarjal s tolikšno prostodušnostjo
in samozavestjo, da se je oglasila v
guvernerjevi duši temna, neoprede-
ljena skrb.

»Dobro,« je dejal. »Ali hočete
zdaj povedati, kaj je stalo v pismu?«
»Z veseljem, gospod de Gita-
lan,« je dejal Pardajan pokojno. »To-
da bolj bi bilo, da vam povem to
brez prič... Verjemite mi...«

Guverner je naglo pogledal jet-
nika in njegova bojazan se je pom-
nožila. Toda povzel je s prejšnjo
strogostjo:

»Zahtevam, da odgovorite ta-
koj!«

»Pa naj bo, gospod! Vedite to-
re, da sem pisal oni osebi to le: Ne-
kega večera — ni še dolgo od tega
— sem bil v neki pariški gostilni...«

»V gostilni!« je dejal Gitalan za-
moko.

»V gostilni, ki se nahaja v ulici
Sen — Deni!«

»Tih!« je vzkliknil guverner in
prebledel.

»In kamor hodijo pit pesniki...
in drugi ljudje...« je nadaljeval Par-

dajan, ki je zdaj povzdignil svoj glas.

Gitalan je bil bled kakor zid.

»Jetnik,« ga je prekinil z drhte-
čim glasom, »ali mi lahko zatrdite,
da je vaše pismo dovolj važno, da
govoriva o njem na samem?«

»Državna tajnost je,« je odgovo-
ril vitez resnobno.

»Ako je tako, potem bo v resnici
bolje, da se pomeniva brez prič.«

Obrnil se je in mahnil z roko.

Vojaki in ječarji so zapustili ce-
lico nemudoma. Gitalan je šel za nji-
mi na hodnik.

»Dalje, še dalje!« jim je dejal.

»Ali,« je menil eden izmed ječar-
jev, »gospod guverner, kaj bo, če
ima ta človek slabe namene?«

»Oh, nobene nevarnosti ni!« je
odgovoril Gitalan vročično. »Sicer
pa — državna tajnost je državna taj-
nost! Prvega, ki se približa tem vr-
tom, ukažem vreči v podzemeljsko
ječo!...«

Stražniki so se umaknili z naj-
večjo naglico.

Gitalan se je vrnil v temnico,
zaprl vrata v svrhu večje previd-
nosti in stopil brzo k Pardajanu. Tre-
petal je po vseh udih. Hotel je izpre-
govoriti, a ni mogel izdaviati glasu.

»Gospod,« je rekel vitez, »mis-
lim, da vas ne presenetim preveč,
ako vam povem, komu je namenjeno
moje pismo...«

»Tiše! Tiše!« je zaprosil Gita-
lan.

»Kralju francoskemu!« je končal
Pardajan.

»Kralju!...« je zamrmral gu-
verner in se zrušil na stolec.

»In zdaj, ako želite videti, kaj
sem pisal njegovemu Veličanstvu,
vam lahko dam prepis, ki sem ga pri-
pravil za vas. Citajte!«

Izvelkel je iz nedrji papir, ki ga
je bil prepisal prejšnji dan in ga po-
molil guvernerju.

Ta ga je pograbil z vsemi zna-
menji silnega strahu. Končno se mu
ga je vendar posrečilo razviti. Pre-
čital ga je, preletel ga z enim samim
pogledom in zaječal od groze.

Na papirju pa je stalo to le:

»Njegovo Veličanstvo naj ve, da
snujejo zaroto zoper njegovo življen-
je. Gospodje Giški, Danvil, Kosen,
Sent-Foa in Gitalan, guverner Bas-
tilje, so se zarotili, da ubijejo kralja
in posade na njegovo mesto gospoda
vojvodjo Giškega. Njegovo Veličanst-
vo se lahko prepriča o zaroti, ako
ukaže natezati meniha Tiboja ali pa
gospoda de Gitalana, enega izmed
najgorečnejših. Zadnje zborovanje
zarotnikov se je vršilo pri Vedeže-
valki, v ulici Sen — Deni!«

Napol onesveščen je omahnil
nazaj; padel bi bil, da ga ni prestrel
Pardajan.

»Pogum, smrt božja!« mu je
šepnil vitez.

Hkrati je stisnil odločno guver-
nerjevo roko.

»Pogum!« je vprašal nesrečni
guverner.

»Eh, kaj pak! Ako vam ostane
še možnost, ena sama možnost re-

šitve, jo zapravite, če se boste one-
sveščali po babje, na mesto, da dvig-
nete glavo...«

»Podla duša!« je zarohnel Gita-
lan, ki mu je pohajala moralna sila.

»Najprej si me pogubi, a zdaj me še
psuješ s svojimi posmehom. No, za to
ceno si hočeš kupiti svobodo... le
počakaj!...«

»Gospod,« ga je prekinil Parda-
jan s svečanim glasom, »pazite, kaj
porečete in kaj storite. Ne obtožujte
me. Nedolžen človek sem, ki so ga
pahnili po krivem za vse življenje
v ta strašni grob. Prost hočem biti,
da, za vsako ceno! Toda lahko vas
otmem...«

»Vi! Vi da bi me oteli! In kako
neki?... Ne, ne!« je zastokal, lomeč
si roke, »zdaj ni več upanja! Za par
trenotkov izve kralj strašno resni-
co... pridejo me aretirat!...«

»Eh!« je vzkliknil Pardajan in
stresel Gitalanovo roko, »kdo pa
pravi, da bo kralj obveščen že za
par trenotkov!...«

»Vaše pismo!...«

»Dobi ga šele noč. Moj prija-
telj mu ga ponese drevi ob osmih, ali
slišite? Potem takem imava dovolj
časa...«

»Bežati?... Kam naj pobeg-
nem?... Saj me dohite!...«

»Ne, ne bežite! Ukrenite samo,
da vaše pismo ne pride v kraljeve
roke!«

»Pa kaj naj storim?«

»Samo eden je človek, ki more
ustaviti... na njegovi poti: to

sem jaz. Pustite me odtod: preden
mine ura, sem pri svojem prijatelju,
vzamem pismo in ga sežgem.«

Gitalan je pogledal Pardajana z
očmi, ugašajočimi v blazni grozi.

Jeknil je:

»In kdo mi jamči, da storite to?«

»Gospod!« je vzkliknil vitez,
»poglejte me. Kolnem se vam pri
svoji glavi, da kralj ne dobi ovadbe,
ako me izpustite. Naj me ubije strela
na mestu, če ne govorim resnice!...
In zdaj poslušajte: To je zadnja re-
šitve pot, ki se vam nudi. Ne rečem,
vam ničesar več: ako me vi ne iz-
pustite, me izpusti kralj, ki mu ot-
mem življenje! Kaj pa tvegam? Kvečjemu to, da ostanem par dni da-
lje v zaporu... Vi pa, ako me ne iz-
pustite, ste mrtvi človek... Z Bo-
gom, gospod.«

To reči se je umaknil Pardajan
v kot svoje celice.

Gitalan je ždel par minut ves
poražen na svojem stolu; na obrazu
se mu je poznal neverjeten napor, da
bi zbral svoje zmene misli. Udarec
ki ga je zadel, je bil v resnici stra-
šen: videl se je obsojenega na smrt
— in na kakšno smrt! Kako strašne
muke bo moral pretrpeti, preden se
zaziblje na vrvi, na Monfokonu!

S čudno bistroumnostjo, ki jo
zadobi človek v trenutkih najhujšega
strahu, se je spomnil raznovrstnih
muk, ki jih je bil gledal v svojem
poslovanju kot upravitelj velike kra-
ljevske ječe.

(Dalje.)

na ravnanje osebno intervenirati in da je enkrat za njiju interveniral celo pri ministrstvu — ravnanje toli potegne za ta dva nemška uslužbenca? Morda iz plemenitosti in človeškega usmiljenja? Bah, kdo se ne bi smejal! Taka čuvstva boste pač zaman iskali pri tej gospodi, ki je že toliko in toliko slovenskih družin poglajala — bedo in nesrečo. Ne troperesna detelja Galamboš-Seemann-Wieser hoče biti odkrita, ter nam dopovedati, da so v očeh c. kr. žel. uprave tudi nemški ljudje boljše in več vredni od poštenega slovenskega železničarja! Ali si moremo sploh misliti bolj čistične odkritosrčnosti? Nadaljujmo:

Asistentu K. znanjka v blagajni 38 K, reci in piši osemindeset kron. Kdor je imel kdaj z blagajnami opraviti, ve, da se to lahko zgodi brez poverbe. Kolikokrat morajo uradniki pri blagajnah ob koncu meseca doplačevati, ker se jim ne vjemajo računi. K. pa najbrž ni mogel momentalno primanjkljaja doplačati, zato je bil brez pardona — **odpuščen**. — Nasprotni slučaj: Uradnik Douschan je poveril — 2000 K reci in piši dvatisoč kron. Temu se ni zgodilo nič. Ne samo, da ni bil odpuščen, niti premeščen ni bil. — Zakaj se ni postopalo v obeh slučajih enako? Vzrok je čisto primitiven. K. je Slovenec, D. pa je Nemec, oziroma nemčur! In ta razlika pri c. kr. žel. upravi popolnoma zadostuje tudi za različno postopanje.

Poglejmo naprej: Slovenski nadzornik Sterle ni pravočasno zapazil nekega pogoška pri vlaku. Zato so ga takoj odgnali od vozne službe, ga vtaknili v skladišče ter mu naprtli disciplinarno preiskavo, ki je trajala nad pol leta. — Nasprotni slučaj: Gorški postajenačelnik Wieser bi bil s svojo lahkomiselnostjo in nesposobnostjo povzročil na gorške kolodvorne kmalu karambol; samo nekemu prozornemu čuvaju se je imel zahvaliti, da se ni zgodila najhujša nesreča. Slovenski uradnik bi bil na njegovem mestu najbrž spoden iz službe, Wieserju se ni zgodilo nič. Pač, pro forma je dobil 23. decembra l. l. po strogo zaupnem prezidialnem aktu št. 148 »strog ukor«, tako kakšno veljavo je imel ta ukor, izhaja že iz tega, da je Wieser takoj drugi dan nato — **avanziral do definitivega inšpektorja**. (Mimogrede bodi omenjeno, da so istočasno pretežirali slovenskega inšpektorja Goloba, ki bi bil, ker ima ista leta, kot vester uradnik pač vsaj toliko prednost avanziranja, kakor nesposobni in zanikrni Wieser.

Tržaško ravnanje je hotelo Wieserjevo polomijato kar lepo zaustaviti. Zgodilo pa se je, da se zadeva naznanila c. kr. generalni inšpekciji avstrijskih železnic na Dunaju; ki je zahtevala ponovno preiskavo. No, preiskava je že v takih rokah — vodita jo v imenu trž. ravnanstva nemška nacionalca in Wieserjeva intimusa Breymann in Bierhandl — da lahko glavo stavimo, da se Wieserju prav nič ne bo zgodilo. Mož je kratkoročno imun, in naj potem Slovence zaničuje ali pa v službi zagreša največje lahkomiselnosti.

To je samo nekaj cvetk, ki zadostno osveščajo »objektivni« (reče koruptni) zistem pri c. kr. železniški upravi.

Prav značilno za brezobraznost nemške gospode na c. kr. žel. ravnanstvu je dejstvo, da morajo slovenski uslužbenec svoje izpite polagati zopet v nemškem jeziku, dasi se je svojčas slovenskim poslancom obljubilo, da bodo slovenski uslužbenec lahko v slovenskem jeziku delali izkušnje. Slovenske uslužbenke se danes radi »pomajnikljuje« znanja nemščine ali vrže, ali »ploh k izkušnjam ne pripusti«. — Postajni mojster Pečnik v Podnatni ni prestal izkušnje radi »pomajnikljujega znanja nemščine«. Provizorična premikala Morel in Kovačič v Trstu sploh nista bila pripuščena k izkušnjam, ker prvi baže premalo, drugi pa menda nič nemškega ne zna. — Morela pri predizkušnji sploh niso drugega izpraševali, nego njegovo znanje nemščine. Če bo šlo tako naprej, bo železniška uprava službene inštrukcije kratkoročno nadomestila z — nemško gramatiko. — Človeku z »normalnimi« možgani se mora nad vse čudno »diti, kaj ima služba premikala sploh z nemščino opraviti. No, c. kr. žel. uprava skrbi pač za komodnost različnih nemških »predpostavljenih«, ki se s podrejenim osebjem sploh ne bi mogli sporazumevati, ako slovenski čuvaji, slovenski premikali itd. ne bi znali — nemško!! Ima pač čudne pojme in manire ta nemška gospoda pri c. kr. žel. upravi. Od nemškega uradnika, ki službuje med Italijani, se zahteva znanje italijanščine, nemški uradnik, ki išče svoj kruh recimo med Čehi ali Poljaki, mora hrežljivo znati češko, oziroma poljsko, ako hoče izvrševati svojo službo ter se spora-

zmeti z ljudstvom in podrejenim mu osebjem. Samo pri nas na Slovenskem je narobe svet: Ubogi slovenski delavec, ki služi morda bore 3 K na dan, se mora učiti nemško — mora torej kot priložni delavec znati najmanj dva jezika — samo da ga naduti nemški uradnik lahko komodno v svojem jeziku komandira in eventuelno tudi psuje. In menda se bo na zadnje tudi od slovenskega prebivalstva zahtevalo znanje nemščine, samo da bodo importirani nemški uradniki njegovim lastnim signovom tem lažje odjedali kruh izpred ust. Pri nas je pač vse mogoče.

Podali smo samo nekaj značilnih vzgledov o razmerah pri drž. železnici, v kolikor spada v področje c. kr. žel. ravnanstva v Trstu. Teh par vzgledov zadostuje, da človek spozna vso krivičnost nemškega zistema pri c. kr. žel. upravi. Kako sramotne in impertinentno poniževalne so te razmere za nas! In da slovenska javnost spozna tudi mnenje dunajske vlade napram nam, naj na večno sramoto konstatiramo, da je najzanesljivejši zaščitnik tega zistema, ki spravlja slovenskega delavca in slovenskega inteligenta ob kruh, ki žali našo narodno čast, — **sedanji železniški minister ekselencja Forstner**, oni isti minister, ki si kaj rad nadeva krinko objektivnosti in ki je lansko leto v Komotovu na Češkem sam izrekel načelo: »da se je pri nastavljanju železniških uradnikov in uslužbenec na vsak način treba ozirati na narodnost domačega prebivalstva...« Se noben minister menda še ni tako zatajil svoja lastna načela kakor sedanji železniški minister, ekselencja Forstner.

Razmere pri državi železnici kričijo do neba. Ali naj to še nadalje mirno in potrpečljivo prenašamo? Ne, tem razmeram mora biti konec, treba jim je napovedati brez obzira boj! V kratkem se bo vršil v Trstu protesten shod, ki bo železniški upravi na nedvomen način povedal, kar ji gre. Dobro bo, če se skličejo slični protestni shodi tudi v Ljubljani, v Gorici in sploh po vseh večjih krajih na Slovenskem. Nujno potrebno je, da se sramotni zistem na drž. železnicah temeljito in vsestransko razkrinka; treba pa je tudi, da se slovenske mase zrevolucionirajo in vladi ad oculos demonstrirajo, da tisti, »ki seje veter, žanje vihar...«

Apeliramo pa pri tej priliki tudi na slovenske poslance, zlasti na poslance S. L. S.: Ne pozabite, da vas je narod izvolil zato, da branite njegove interese in njegovo čast! Če se ne motimo, napovedujete vladi boj. Poglejte enkrat prav temeljito v Avgilev hlev Galamboš-Seemannovega pašalika. Izčistite ta hlev in napravite red! Branite našo čast in dopoveste c. kr. ministrom, da s tem, da je naš narod ponižen in lojalni do kosti, ta narod še ne zasluži — vsakdanjih bre...

Opomba: Ostale slovenske liste, prosimo, da navedena konkretna dejstva ponatisnejo, da bo slovenska javnost o teh razmerah temeljito informirana. V. M.

Štajersko.

Deželno posojilo. Kot smo že včeraj poročali, je deželno posojilo perfektno. V svoji zadnji seji je sklenil odbor vsprejeti pogoje za najetje 10.000.000 posojila z »Štajersko ekskomptno banko« in filialko »Unionbanke« v Gradcu. Obrestna mera tega posojila znaša 4,5%. Za povrnitev je določenih 65 let. Prevzelo se je posojilo za 92,25% kurzne vrednosti. »Tagespost« poroča, da ste bili obe banki napram deželi zelo kulantni v vsakem oziru. Deset milijonov pa koncem konca tudi niso mačje solze. In če pomislimo, da ima končno dežela okrog 65 milijonov dolga, si tudi lahko predstavljamo, v kolikšno pomoč bo to — novo posojilo. Ena luknja se maši z drugo — ki je potem še večja... In kaj bo konec vsega tega? Pač nič drugega kot — finančna kriza dežele, če ne še kaj hujšega. In tega se bojimo... **Maribor.** (Poravek.) Tiskarski škrat prevrača povsod svoje kozolce. V številki našega lista z dne 10. t. m. se mu je posebno mudilo. V notici »Maribor. (O mestnem pokopališču.) 40 vrsta od zgoraj, moralo bi se pravilno glasi: ... določi za leto 1954 z 31. marcem« in ne: ... določi za leto 1914 z 31. marcem. Zdi se nam, da tiskarski škrat ni več ne ve, koliko je 14+40 — ali pa noče vedeti...

Heimstatt in nje delo. Še pred komaj enim letom smo imeli priliko, mimogrede omeniti delo društva »Heimstatt«. Takrat smo dejali, da za enkrat »Heimstatt« še ni toli nevarna, da ji pa bo v kratkem posvetiti isto pozornost kot raznarodovalno-napadalni »Südmarki«. »Südmarko« je priseljevanje v Št. III v Slov. Goricah veljalo že debele stotisoče. Ker ni imela pravega uspeha

s priseljevanjem, le to delo opustila. Nemški, ali bolje slovenski rene-gatje, pa so si omislili društvo Heimstatt, ki ima izključno namen, priseljevati tujerodce, rajhovce. »Heimstatt« pa je tudi orodje par neznačajnih špekulantov. Ti so si ustanovili »Heimstatt« banko, ki naj pokupuje sloven. posestva. To delo vrši prav uspešno. Baš minoli mesec je nakupila dve posestvi v obsegu 65 oravov zemlje! To so številke, s kojimi treba računati. Isti mesec je »Heimstatt« ustanovil podružnico v Ljubljani. Slovenskim klerikalcem, ki vladajo danes na Kranjskem — je to gotovo lep dokument narodne zavednosti. Kdor ne verjame, naj vpraša obergenerala dr. Šusteršiča (Schusterschitz)... »Heimstatt«-banki je znova pristopilo 21 deležnikov s 54 deleži... Ponemčevalna poplava krog nas narašča. In mi? Strmimo se krog družbe Sv. Cirila in Metoda! Vsak dar njej, je odgovor slovenskim narodnim izdajcem, kajti le ti, po večini, podpirajo »Südmarko« in »Heimstatt«. Imamo pa še eno obrambno organizacijo, in to je naš »Branibor«. Spomnimo se i nje-ga, da bo naša obramba čim splošnejša in tim uspešnejša. Zavedajmo se nevarnosti!

Kočevaril v Mariboru. Prismoje je nati povsod. Bog pomaga, če naši kočevarji niso izvzeti. Tudi v tujini se čutijo ti privandran-ki kot posebna rasa, pa kadar, da so med samimi Nemci. Kaj čudno, če se je v slovenskem Mariboru istotako zbralo par imetno tja postavljenih kočvarjev iz Kočevja. Pomota usode je, če najdemo med temi tudi par — državnih uradnikov, načelu jim celo — mariborskega prvega državnega pravdnika. Vemo, da se človek v ožjem krogu svojih sorojakov počuti najbolje. Vprašanje pa je, li je udeležba v takih društvih na tako narodnostno izpostavljenih točkah kot je Maribor, imestno. Dolej imamo vtis, da je mariborski g. prvi državni pravdnik ne le ljubeznjiv družabnik, marveč tudi toleranten državni uradnik. Vprašanje pa je, koliko časa bo klub »Kočevarjev« ostal v Mariboru v zgoli družabnih mejah? Uverjeni smo, da ne dolgo in da bo kmalu kot vsa druga društva postal v Mariboru le pangermansko prvovrstno bojno orodje. Kaj tacega trpeti, seveda ne smemo in zato se nam zdi umestno, prav resno svetovati gospodu prvemu drž. pravdniku, da naj nam ne da prilike, imenovati ga v bodoče v istem hipu, kot klub »Kočevarjev«. Poznamo predobro člane tega kluba in za to tudi vemo, kaj imamo od njeza pričakovati. Ali pa hoče morda g. prvi državni pravdnik izgubiti naše simpatije?

Maribor. (Nov šport.) Pod pokroviteljstvom kneza Otona Windischgrätzja, se je ustanovilo tu novo športno podjetje, ozir. društvo, takozvani »concoure-hipiques«. Maribor je oddaljen od Trsta in Dunaja po pet ur, od Celovca 4 in od Budimpešte 7 ur. Concoure se bo najbrže vršil vselej hkratu z dirkami. Dotacije so visoke: mednarodno tekmovalno skakanje 5000 K, tu zemski skakalci 500 K in častna darila, skok za damске jezdece ozir. jahalke s častnimi darili, odškodovalno skakanje (Trostspringen) 1000 kron, dirka (voz) z zaprekami z častnimi darili. Pričakujejo mnogo udeležbe tudi iz inozemstva. Tehnični vodja odbora je c. kr. nadporočnik Haas in predsednik vit. Roßmann.

Zabukovje pri Sevnici. (Zmrznili.) Pred dnevi je našel župan Jože Božič v snegu ob poti, zmrzlega 31-letnega posestnikovega sina Ivana Spana iz Gorice. Span je bil zelo slab in bolehen človek. Spotoma se je bil najbrže utrudil in omagal.

Slov. Bistrica. (Smrt.) Tu je umrl župnik Fran Petan. Bil je star 85 let in zelo priljubljen. Pogreba se je udeležila veikanška množica ljudi vseh krajev in slojev. N. v. m. p.

Selovec pri Spod. Dravogradu. (Zastrupila se je.) Dne 3. t. m. se je zastrupila dekla Jeromel. Sumijo, da je vzela fosfor. Vzrok je bila baže — nesrečna ljubezen.

Rače pri Mariboru. (Schulver-ein.) V soboto dne 14. t. m. ima tukajšnja podružnica Schulvereina svojo pustno veselico. Pomislite — v Račjem! Za slovenske klerikalce je to zelo priporočljivo, zlasti če, če pomislimo da živi v neposredni bližini razkosevalec slov. kmetskih posestev, poslanec S. L. S. Pišek! Hic Rhodus...

Št. Nikolaj pri St. Gradcu. (Nenadna smrt dvojčkov.) Delavec Rovereto in delavka Polancič živita v skupnem gospodarstvu. Posledica so bili dvojčki. Pred dnevi sta dvojčka nenadoma umrla. Vrše se preiskave.

Slov. Bistrica. (Igra.) Ponovno opozarjamo na burko »Veharjevo letovišče«, ki jo uprizore dne 15. t.

m. slovenski mariborski gimnazijci v korist tamošnji dijaški kuhinji.

Zverjad. Delali smo, da se je zopet raznesla vest, da so ustrelili zverjad. Natančnejši poročil — pa ni. Nasprotno, v St. Pavlu pravijo, da je to mistifikacija.

Ptuj. (Ornigov šnops.) Zakonska Rojko sta se udala pijači. Pred par večeri sta se skregala doma, ko sta sedela pri pol litru šnopsa. Prišel je tudi Rojkove polbrat in nastal je pretep. Rojkova žena in nje polbrat sta se navafla na pijanega Rojka in ga nevarno pobila.

Rogaška Slatina. (Castni član.) Filialka v. kr. kmetijske družbe za Štajersko, je imenovala svojim častnim članom ravnatelja družbe gosp. Ant. Stieglerja.

Maribor. (Razno.) Mariborski »Aushilfssassenverein« praznuje 50-letnico svojega obstanka. — Mariborsko gimnazijsko podporno društvo je štel v preteklem letu enega častnega, 60 rednih in 261 podpor-nih članov. Prejenci so znašali 3511 kron 28 vin. Knezoškof dr. Napotnik je daroval 1000 K. Izdatkov je bilo 1318 K 91 vin. Društvenega premoženja je 12.792 K 37 vin. Načelnje društva ravnatelj dr. Tomišek.

Gorisko.

Gorica. Eno glavnih načel klerikalne politike je gotovo hinavščina. Kako znajo ti ljudje zavijati, je naravnost ne samo smešno ampak celo odurno. Vsak pošten Slovenec ve, da so klerikalci s svojim strankarstvom zakrivali celo vrsto narodnih pregreh in uničili vsako resno narodno delo. Njim je samo do lastne koristi in lastne slave. Da pri tem trpi celokupni narod, za to se oni niti ne zmenijo. Poleg vseh blamaž, ki so jih klerikalci zadnje čase morali doživeti, pa pride na dan zopet njihova hinavščina, s katero se hočejo oprati pred našim ljudstvom. V predzadnjem »Slovencu« namreč čitamo: »Kar se naših nasprotnikov tiče, kolikor jih je še kaj v dobri veri, pa samo to: če se zdaj na tem kričečem zgledu (misli na zadnjo klerikalno laž in blamažo glede Ebnerjeve šolske knjige na Koroškem) ne uvidijo, kako more našemu malemu, od vseh strani stiskanemu narodu škodovati slepa strankarska strast, potem ne bodo nikoli uvideli. Sedaj pa pomislite! Svoje lastno krivdo hočejo zvaliti na svoje nasprotnike, katerim očitajo — samo po sebi je itak res — strankarsko strast »sebe pa ne vidijo. Ali je to po Kristusovem zgledu? Kdo je bolj strankarski nego klerikalci! In za temi ljudmi hodi uredništvo »Novega časa«? Pač žalostno za naše razmere!

Goriški dopisnik tržaškega »Piccola« ni noben mazinjanec, ampak neka laška učiteljica, ki pač ne razume slovenskega jezika. Pomoto v dotičnem poročilu glede tolerančne hiše v Tolminu je zakrivil neki tukajšnji laški žurnalist, ki tudi ne razume Slovenščine. Toliko v polasnilo na to in ono stran!

Pevma nad Gorico. Od nas pa menda še ni bilo nikdar glasu v kakem časopisu! Niti »Novi čas« se ne zmeni za nas, dasiravno je tukaj vse polno klerikalnih backov. Smo sicer dobri Slovenci že od narave, le škoda, da smo v narodnem oziru tako zapuščeni. Pri nas ni nobenih veselje in nobenih zabav. To gotovo ugađa našemu preč. duhovnemu pastirju, katerega se je tudi polastila naša narodna lenoba. Drugod delajo duhovniki vsaj zgago, pri nas pa še tega ne. Pa čemu neki? Saj se tudi brez tega dobro živi. Kaj ljudstvo in njegove potrebe! Mirno življenje in polna mera — to vse v nebesa namaga.

Gradiška. Nemška kultura. Predsednikom so se stegli v neki gostilni nemški delavci, ki so zaposleni pri zgradbi nove učiteljske pripravnice. Orožništvo je aretiralo vse, med temi tudi enega ranjenca, in zaplenilo njihovo orožje.

Piccolo je bil v sredo zaplenjen radi članka, ki se protivi avstrijski notranji politiki glede narodnih pravic. Kar hočejo Lahji za sebe, ne pustite drugim!

Laški klerikalci nameravajo v kratkem ustanoviti svoj dnevnik, ki bo izhajal v Trstu. (In ne tednik, kakor je poročal pomotoma predčerašnji »Dan«!) Laški klerikalci na Tržaškem so že večkrat poskusili svojo srečo s časopisjem, pa jim je še vselej spodletelo. Njihova stranka je prešibka, da bi mogla uspešno klubovati močni liberalni stranki, ki ima pristaše povsod, kjerkoli je kakšno laško gnezdo. Dosedanja »L'union«, ki izhaja samo enkrat na teden, je tako slabo urejevana, da je niti največji klerikalni fanatiki nečelo čitati. Novi dnevnik bo pisan seveda v avstrijsko-klerikalnem duhu in kakor čutemo, tudi nam ne bo prizanašal. Vodili ga bodo nacionalni

duhovniki, ki so že večkrat javno pokazali svojo kličansko hubezen do Slovencev in Hrvatov.

Iz Sežane. V soboto, dne 14. t. m. priredi sežanska mladina plesni venček v prid »Sokola« in glasbene-ga društva, v hotelu pri »treh krolah« v Sežani. Cenjene ljubitelje plesa se opozarja na ta plesni venček, ki gotovo nadkrili vse dosedanje.

Dnevni pregled.

Sumljivi znaki. Dunajska »Die Zeit« objavlja iz vojaških krogov nekaj skrbi, ki tlačijo Dunaj. Rusija pomeni velik strah za Dunaj. In zato sedaj stikajo na Dunaju glave in se povprašujejo, kaj to pomeni, da utrjuje Rusija mejo na vseh koncih in krajih, da zvišuje normalno stanje vojaštva, zida železnice, naroča re-flektorje, lažje patrone itd. Po čemu se na Dunaju boje — saj se vsaka država oborožuje. Resnično pa postajajo razmere med obema državama vedno bolj napete. Avstrija očita Rusiji, da agitira med galiskimi Rusi proti Avstriji. Rusija zopet očita Avstriji, da se v Avstriji javno in pod protektoratom vojaških činiteljev pripravlja poljski upor v Rusiji in da se v Avstriji organizujejo poljski prostovoljci. O tem smo pa že zadnjič pisali in smo videli, da je res.

Protiv avtonomiji. Avstrijski vladni činitelji so mojstri. V večini avstrijskih dežel vodijo takšno politiko, oziroma puste, da se vodi takšna politika, da ljudstvu začneja predstati avtonomija in si želi absolutizma. Mesto deželnih odborov — komisarjate. Te dni so se hišni posetniki iz Brna obrnili na ministra notranjih zadev, da naj z ozirom na težke finančne razmere uvede v deželi absolutistično vladanje, kakor na Češkem. — Avstrijski vladni krogi si ne morejo očitati, da bi bili slabi politiki; tako znajo, da si pričenjajo ljudje sami želiti — absolutizma.

Značaj dogovorov v Petrogradu in Bukarešti. V Petrogradu so se vršili med balkanskimi državami važni dogovori, ki so vsi ueagresivnega značaja, temveč se je v teh dogovorih konstatiralo soglasje interesov Srbije, Rumunije in Grške na Balkanu. Pot Pašičeva in Venizeloseva v Bukarešti pa pač ni imela drugega namena, kakor da se oba državnika spoznata z novo rumunsko vlado — oziroma s posameznimi ministri in si izrecno garantirajo varovanje bukareškega mira. Med Rumunijo in Grško ni misli do formalne zveze, pač pa do trdnjake zblizanja. Rumunija v zvezo ni hotela stopiti, ker si noče vezati rok, zato je pa kljub temu obljubila Grški, pomoč za slučaj, da bi katera država hotela seči po njenem ozemlju. Tati seveda se pa ne more, da bi Pašič in Venizelos ne bila poskušala pridobiti Rumunsko za novo balkansko zvezo. »Nov. Vremja« piše, da za to misel deluje rumunski minister notranjih zadev in da je ta njegova težnja v soglasju z današnjim političnim razpoloženjem v Rumuniji, toda kralj Karol je prepričan, da je uloga Rumunije, biti neodvisna država in misli, da se na ta način najbolje varuje mir na Balkanu. Seveda rumunski kralj Karol ne bo nikdar drugače mislil, ker se noče od-tujiti trozevni, ker Nemec in Hohen-zoller ostane Nemec, četudi je vladar nemškega naroda.

Pozor pred goljufi. »Dan« je opozoril a neko mažarsko tvrdko, ki hoče pri nas prodajati meso. K temu se nam, poroča z Bleda: Naročila sem meso na isti način pri neki firmi F. Israel Hernicze, ki je inserirala v slovenskih listih, da pošlje 5 kg govejege mesa za 4 K. Dobilam sem čez 10 dni po povzetju košek iz mladih debelih bik, ki je bil težak 2 kg, mesa je bilo torej le 3 kg, zraven je bilo 5 kosti in sodilo se je, da je konjsko meso. Pisala sem tvrdki, naj mi povrne 3,40 K. — pa nisem nič dobila. Torej pozor pred takimi sleparijami!

Velika vojska in civilna smuška tekma v Bohinju. Deželna zveza za tujski promet na Kranjskem priredi v nedeljo dne 15. t. m. interesantno smuško tekmo s sledečim sporedom: 1. vojaški patrolni tek, pri katerem tekmuje je moštvo 3 c. kr. kora; 2. Oficirska tekma, odprta je častnikom c. kr. 3. kora. Prijavnina 3 K. Pet častnih daril. 3. Tekma kranjskih in primorskih smučarjev, odprta je civilnim vozačem. Prijavnina 3 K. Tri častna darila. Tozadevne prijave se naj pisмено naznanjajo do 14. t. m. na Tourist - Office, Ljubljana. Ako ne bodo snežne razmere dopuščale to prireditve, bo tekma na poznejši čas preložena in se bo to pravočasno po časopisih objavilo.

Smrtna nesreča. Posestnik Jožef Draginc in Martin Hudoklin sta napravljala dne 6. t. m. v gozdu pri Radolih drva za Gorjanyjevo žago. Ko sta žagala neko bukev, ki je ležala na kupu drv, je udaril gornji del bukvinga debela kvišku in je zadel

Draginea s tako močjo na glavo, da se je mož nezavesten zgrudil na tla. Draginea so morali prepeljati v bolnišnico Usinljenih bratov v Kaudiji, kjer je kmalu nato umrl.

Zmrznul je. Dne 5. t. m. zveder je zmrznul pri akordantu Hugonu Stajončičarju v Črnomlju uslužbeni in v Severin na Hrvaškem pristojni 74-letni železniški delavec Stefan Colnar. Zmrznul je na železniški progi v »Mestni lozi«. Colnar, ki je bil precej vinjen, je hotel iti domov v Usarje; medpotjo pa je padel in je ohlašal. Njegovo truplo so našli dne 6. t. m. v okolici železniške postaje.

Smrtna nesreča pri podiranju dreves. Preteklo soboto je pri podiranju dreves zadel debel bukov panj hlapca Antona Tonejca, ki je uslužben pri posestniku J. Frčaju v Višlunici pri Gorjah. Hlapec je zadobil tako težke poškodbe, da je drugi dan nato umrl.

Nesrečna ljubezen. Te dni se je zastropila na pokopališču v Liberec 23letna dekla Emma Elstnerjeva iz Dolenje Hrastave. Obupano dekla je poklicalo na pokopališče svojega ljubčka, ki jo je dobil že umirajočo, pri glavnem vходу na pokopališču. Deklica je izvršila samomor iz nesrečne ljubezni.

Senzacionalen umor. V noči na 8. t. m. je sedela v neki gostilni v vasi Cetlice pri Karlovih Varih družba, ki je igrala karte. Med drugimi se je nahajal tudi 35letni rudar Röd- dig iz Cetlice, ki je izgubil več kron, ki jih je zopet priprl Benedikt Fladerer, pekovski mojster in lastnik dveh hiš v bližnji vasi Otavicali. Röd- dig je v pozni nočni uri videl, ka- ko je Fladerer megal stokronski bankovec in tu je v njem dozorel vrazji sklep, da umori Fladererja in da prinese denar rodbini, ki je žive- la v veliki bedi in pomanjkanju. Zinraj okrog štirih se je Röd- dig nenadoma izgubil iz gostilne in je šel na cesto, ki je peljala iz Cetlic v Otavice. Tam se je skril za neki topol in je čakal, da pride mimo pek Fladerer. Röd- dig se je preskrbel z močnim kolom in ko je prišel Fladerer po cesti, ga je udaril z njim dvakrat po glavi. Ko se je nesrečni moč zgrudil na tla, ga je Röd- dig oropal za devetdeset kron, pustil je mrtvega Fladererja in je odšel. Drugo jutro so našli hujše truplo umorjenega Fladererja. Mor- tilca so še isti dan aretirali. Röd- dig je jokaje priznal svoj zločin. Fla- derer, ki je bil zelo priljubljen v tamoš- njem kraju, je bil oženjen in oče več otrok.

Samomor vojaka. Te dni se je ustrelil pri Piznu vojak domobranskega polka, delavec Hegner. Hegner je izgubil pred enim letom svojo ženo in ostalo mu je šest otrok, za katere je pridno skrbel. V hiši, kjer je stanoval, se je nahajala tudi mlada žena nekega delavca, s katero je imel Hegner baje ljubavno razmerje. Odrasli Hegnerjevi otroci so očetu očitali to razmerje, kar si je Hegner tako vzel k srcu, da je odšel od doma in da je cel dan hodil okrog, na kar se je zvečer ustrelil.

Samomor profesorja. Te dni so našli na Dunaju profesorja Friderika Schneiderja v njegovem stanovanju nezvestnega. Zastrupil se je z veronalom. Prepeljali so ga takoj v bolnišnico, kjer pa je dne 10. t. m. umrl. Vzrok samomora je doslej še neznan.

Avtomobil je zgorel. Dne 10. t. m. je začel goreti na državni cesti v Möllersdorfu blizu Badna pri Danaju neki avtomobil. Vsled ognja je eksplodiral bencin, vsled česar je bilo poškodovanih štirideset oseb, ki so stale okrog gorečega avtomobila. Petnajst oseb je zadobilo težke telesne poškodbe.

Osební vlak povozil šolske učence. Osební vlak, ki je odšel dne 10. t. m. jutrija iz postaje Aranyos - Matras na Ogrskem je povozil neki voz, na katerem je sedelo več šolskih otrok iz bližnjega kraja. Trije otroci so bili na mestu mrtvi, šest otrok in kočijaž je bilo težko poškodovanih. Eden izmed otrok je še v zadnjem trenotku skočil iz voza in je ostal nepoškodovan.

Pobegli kaznjenc. Iz policijskega zapora v Sarajevu je dne 10. t. m. ponoči pobegnil kaznjenc Kalamut, ki je pred kratkim vlomil v Avstrijsko - bosansko banko v Sarajevu in ki so ga aretirali v kleti imenovane banke. Kalamut je vlomilec po poklicu in ga doslej še niso dobili.

Aretirana morilca. Okrajni urad v Tuzli v Bosni je te dni aretiraj 18-letnega Petrovičai n 17letnega Lazareviča, dva delavca, ki sta v začetku decembra preteklega leta umorila skupno nekega Omerja Mankića in vrgla njegovo truplo prašičem,

Tigra je ušla iz svoje kletke. Kakor se iz Bruslja poroča, je dne 10. št. m. vsled nepazljivosti čuvala me-
nazerjere iz cirkusa Hagenbeck, ki je
že del časa na velikem tržnem trgu
v Bruslju, ušla iz svoje kletke tigra,
ki se je začela takoj izprehajati po
trgu, kjer je bil ravno tržni dan. Med
prodajalci in kupovalci je nastala se-

veda grozna panika in vse je bežalo, kamor je moglo. Na nekem cestnem ognju jo je mahnila tигра skozi odprta vrata v neko trafiko. Prodajalka se je nahajala v sosednji sobi in je prišla ven, ko je zaslišala ropot v prodajalni. Mislila je, da je prišel kdo kupovat smodke. Ko je zagledala kupovalca v krasni tigrovi koži, se je grozno prestrašila in je zaloputnila vrata za seboj. Medtem pa je že prišel čuvaj cirkusa in več stražnikov s samokresom v rokah. Sledilci jo je primahal še krotitelj, s katerim je šla živdat radovoljno nazaj v kletko, na kar se je prestrašeno občinstvo odmahnilo od strahu, ki ga je prej užilo.

Avtomobilska nesreča. Ko se je peljal dne 11. t. m. nemški cesar Viljem med drugo in tretjo ur po popoldne v svojem avtomobilu v Potsdam Wannsee, je zadel njegov stranski avtomobil, v katerem sta se je nahajala cesarjeva adjutanta pl. Pateška in grof Goltz, v neki privatni avtomobil. Oba avtomobila sta se precej poškodovala. Cesarjev spremljevalec Reimann je zadobil pri tem težke telesne poškodbe, dočim je bil šofer le lahko ranjen. Adjutanta sta ostala nepoškodovana.

Umor otroka. V Kilevu so te dni našli truplo nekega dečka, Peskov, po imenu. Na sumu umora je bil oče Paškova in neki žid, ki je pri njem delal. Umorjeni deček je katoliškega veroizpovedovanja in je sin nekega državnega uradnika, ki ga je Paškov vzel za rečeca.

Srčna kap zadela nevesto pri poroki. Ko se je dne 10. t. m. vršila v neki cerkvi v Würzburgu poroka dekle Himmelstein s štukaterjem Spätom, je prišla prejšnja Spätova ljubica v cerkev in je grozno opsovala nevesto. Ta je postala vsa bleda tako da so jo morali prepeljati domov. Se isto noč jo je zadela mrtvoča udarila v uboga dekla je ugnila.

Smrtna obsodba kaplana. Kaplan Schmidt iz Novega Jorka, ki je umoril svojo ljubico in ki je učinil še mnogo drugih zločinov, je obsojen na smrt. Smrtno obsodbo — potom električnega toka — bodo izvršili oni teden, ki se začne 23. marca.

Atentat na brzovlak. Ko se je predvčerajšnji brzovlak, ki vozi iz Velikega Varazdina v Budimpešto, približal postaji Püspök Ladany, je bila nanj nenadoma oddana salva strelav. Nekatere krogle so zadele lokomotive in okua vagonov. Na srečo ni bil nihče poškodovan. O strelcih ni sledu.

Atentat z bombami. Dne 10. t. m. ponoči je v mestecu Mikulczuzy neki kmot Kapitančuk vrgel več dinamitnih bomb proti hiši stavbnega podjetnika Stobla. Dve sta eksplodirali in demolorali del hiše, kjer ni na srečo nihče stanoval. Kapitančuk je bil že pred leti zaradi nekega umora pred sodiščem, zdravniki so ga pa spoznali za blaznega.

Rodbinska tragedija. Delavec Krasnyski iz Hamburga se je dne 10. t. m. sprl tako silno s svojo soprogo, da se je ta iz strahu spustila po vrvi z okna in se pri tem smrtonovarno poškodovala. Ko je bila žena v bolnišnici, je pa pobil Krasnyski svoje tri otroke v starosti 4, 6 in 8 let s sekiro in se nato obesil.

Zaradi poneverbe obsojeni mornariški blagajnik. V Chathamu je bil te dni obsojen radi poneverbe drž. 14.000 funtov šterlingov mornariški blagajnik Lowry na tri leta prisilne delavnice.

Misteriozen umor in njega pojasnilo. Neko gospo Manningovo iz Novega Jorka je dne 9. t. m. neka neznanca s palčolanom prikrita ženska na cesti ustrelila. Ta misteriozen umor pa se je kmalu pojasnil. Mož umorjene žene, Charles Manning, je petlet mlado, lepo damo, 19-letno Herdmannovo, hčerko tamošnjega gostilničarja v bolnišnico. Dekle se je zastrupilo in leži na smrtni postelji. Izpovedala je, da je ona morilkka gospe Manningove. Ona jo je zato ustrelila, ker se gospa Manningova ni hotela ločiti od svojega moža Manning pravi, da o vsem tem misar ne ve. Ker se je mož napravil tako neumnega, ga je policija brž aretirala.

Umor v San Remu. Kakor je »Dan« že poročal, je bil pred kratkim ustrelen med avtomobilno vožnjo v San Remu bogati trgovec Sigall iz Lipskega. Sedaj sta priznala zakonska Wolf-Longfield, da sta ustreliła Sigalla. Wolfova soproga je zelo lena in iz ugledne remške rodbine. Njen soprog, ki ima nenavadno oblast nad njo, jo je prisilil, da je pričela razmerje s Sigallom, kateremu je bila mlade žena zelo všeč. Med vožnjo v avtomobilu je ustreliła Wolfova soproga trgovca v hrbet, da bi ga oropala.

Ljubljana.

— Življenjske razmere v Ljubljani. Pred devetnaistimi leti je zadel Ljubljano potres, ki ga je več ali manj vsak čutil, na ga tudi še danes

čuti. Po tem potresu se je pa začela v Ljubljani draginja na stanovanjih in živilih, ki davj od leta do leta razen kapitalistov — vse sloje prebivalstva v Ljubljani in okoli Ljubljane, da jo čutijo kot drugič potres. Ta draginja ga nima para v Avstriji. Stanovanja podražujejo hišni posestniki leto za letom, vkljub temu, da nimajo povoda, živela — n. pr. meso in moka — imajo vkljub nizki ceni živine in dobrim letinam — tako ceno, da je škandal. Kadar se hočejo gospodje mesarji ali trgovci z inoko iz konsumentov norčevati, pa znižajo ceno za 8 ali 12 vinarjev! Potem pa pravilo: Zdal je pa meso ceneje. Potem se pa naidejo ljudje, ki hočejo ali mislijo, da se bo tuiski promet pri nas — oživil. Ali časi so taki, da se odirati nihče rad ne da, v prihodnje se bo dal pa še manj! Ali bi ne bilo na mestu, ko bi mestna občina storila kak korak in izvzela v zaščito konsumente, ki tvorijo kot volilci stranko?!

Na naslov onega, ki se ga to tiče, Dne 12 t. m. je bil na tukašnji obrtno nadaljevalni šoli izključen iz razreda neki sodarski vajenec — in to brez posebnega vzroka. Gospod katehet si dovolil takšno oblast, ki presega vse meje. Sploh je v šoli pri njegovih uri vse prejel na vrsti njegovouk. Dotični učenec je ostal po nujnem opraviilu pol ure od njegovega pouka. Ko je prišel v šolo, je začel katehet vpiti nad njim, kot nad cestnim pobalinom in potem je še zahteval, naj ga učenec prosi odpuščenja. Ker se učenec ni hotel ponižati, ga je izključil iz šole za toliko časa, dokler ne pride prosit odpuščenja. Ali misli g. katehet, da bodo obrtni vajenci na kolenih pred njim klečali. Po njegovem mnenju kmalu že niti čez kašljati ne bo smel. Nekoč je zagrozil, da bo naredil celemu razredu škandal. In čemu zahtevati od učencev poniževanje, ki ni naravno. To-liko v pojasnilo. Če ne bo boljše, povemo drugič še kaj. Gotovo je, da se s takimi manirami nič dobrega ne doseže.

— Iz krogov trgovskih nastavljencev se nas naproša, če ne bi mogla preložiti »Clasbena Matica« koncerta slavne švedske pevke Svaldströmfove na osmo uro, ker so do tega časa večinoma vsi trgovski uslužbenci zadržani. Mnogi teh pa bi radi slišali njeno krasno petje, kar bi jim bilo v nasprotnem slučaju nemogoče, ker je večina njih do polu osmih v trgovinah. Obenem so naprošeni vsi gg. šefi, da pustijo tega dne svoje uslužbenke že ob sedmih zvečer domov, (kajti v četrtek niso trgovine z delom tako zelo preobložene) da jim bo užitek tega lepega večera neskaljeno omogočen. Prosimo torej!

— **Pozor na starine.** Lausko leto se je govorilo, da so izkopali na nekem travniku blizu cerkve sv. Martina v Žirovnici nekaj starih uhanov in okostje iz starodavnih časov. Ljudje so mislili, da je to šala — toda v resnici se lahko vsak prepriča, ker ima te stvari g. F. Noč iz Most. Umestno bi bilo, da bi se za to pobrigalo muzejsko društvo. Na uhanih se baje nahaja letnica 1642.

— Valborga Svärdröm v koncertu »Glasbene Matice« dne 19. februaria 1914 v dvorani hotela »Union ob pol 8, uri zvečer bo izvajala sledeči velezanimiv, izviren, pozije pol vzpored: I. Delibes: Arijia »Zvonček v gozdu« iz opere »Lak-

me». 2. a) A. F. Lindblad: En vardag — Pouladnå dan. b) E. Grieg: Margaretein — Marjetica. c) A. Järnefelt: Titania. č) E. Grieg: Killingsdans — Ples kozličkov. 3. a) Backer - Gröndahl: Blörken berättar — Breza pripoveduje ... b) A. Neuport: Syng mej hjem — Ponesite me s pesmiño domov. c) Lange - Müller: Efterraar — V poznem poletju. č) A. F. Lindblad: Skjutsogossen på hemvägen — Mladi voznik na poti domov. 4. a) Söderman: Kung Heimer och Aslög — Kralj Heimer in Aslög. b) Petterson - Berger: Mor Britta — Mati Britta. c) Morsk flänsång — Norveški snev na planinah iz repertoarja Jenny Lind. 5. Cene prostorov: Sedeži po 5, 4, 3, 2 K. Stojišča po 1 K 40 v, za dilake in di-

— **Za »Slavčev« zaključni venček**, ki se vrši v soboto 14. t. m. v mali dvorani »Narodnega doma«, se ni razposalo, kakor že objavljeno, nobenih vabil ter imajo pristop gojenke in gojenci plesnih vaj, člani društva in po njih vpeljani gostje. Ker so ti venčki splošno priljubljeni, vsled nepriljubljene zabave, želimo, da tudi ta ne zaostane za drugimi ter da se ga vsi polnoštevilno udeleže.

— »Sokol II.« naznanja, da pri-
padi v soboto 14. t. m. v gostilniških
prostorih br. Kavčiča na Privozu za-
bavni večer s plesom za svoje člane.
Začetek ob 8. uri, konec ob 2. po pol-
noči. Za zabavo in smeh bo v polni
meri preskrbljeno, ker so društveni

objubili za ta slučaj sodelovanje priznani umetniki. Poleg tega pa čakajo udeležence še razna druga presenečenja, katerih seveda še ni mogoče izdati. Ker je to edini večer, ki ga priredi društvo v tem predpustu, pričakuje, da se članstvo mnogoštevilno odzove njegovemu vabilu in napolni prostore do zadnjega kotička. Gostje dobrodošli! Posebne vstopnine ni. Na zdar!

— Reduta mask avstrijskega mornaričnega društva krajevine skupine Ljubljana. Za to prireditve, ki se vrši dne 14. t. m. v veliki dvorani Grand hotela »Union« vlada veliko zanimanje in obeta postati ta večer vesela elitna veselica. Maskiranje ni obvezno, vendar so domino-kostumi in druge lepe maske dobrodošle. Gospodje so naprošeni, da pridejo v fraku in smokingu.

— »Sokol v Štepanju vasi« priredi dne 15. febr. t. l. pop. svojo predpustno veselico v vseh gostilniških prostorih pri br. Jos. Anžicu p. d. Sorsu. Spored prireditve bo zelo raznovrsten in zabaven, ker se je odbor potrudil, da poda občinstvu res nekaj novega za Štepanjo vas. — 11 točk obsegaajo program bo izpolnil tamburški zbor, pevski kvartet, komični nastopi znanega speyokomika Fr. pl. Sladoviča, burka »Brati ne zna«, deklamacija itd. Pri tej prireditvi bo prvič javno nastopil lastni društveni tamburški zbor, ki se je s pridnostjo in vztrajnostjo že tekom 2 mesecev svojega obstoja izuril za svoj prvi javni nastop, kar gotovo ni bilo lahko, če pomislimo, da sestoji zbor iz sanih domačinov, izmed katerih prete še noben ni znal nikakega godbenega instrumenta. Pevski kvartet bo zapel več izbranih pesmi. Za domačine nekaj povzem novega na bode komični nastopi znanega hrv. slov. spevo- in muzikal. komika g. Fr. pl. Sladoviča, kateri bo s svojim izbornim zabavnim programom gotovo pripravil vsacega v dobro voljo. Burka »Brati ne zna«, v kateri bodo nastopili domači diletantje in de-

klamacija bosta izpolnili še ostali spored prireditve. Začetek sporeda, ki se bo izvajal nepretrgoma do konca, je točno ob 5. uri popoldne. Po končanem sporedu prosta zabava in ples. Domačini, pokažite svoje zaupanje delavnemu društvu in obiščite njegovo prireditev v obilnem številu. Našli boste tudi pošteno, prijateljsko družbo, ki vas bo sprejela med se kakor brate. Dobrodošli pa tudi vsi drugi znanci in prijatelji našega »Sokola«, ki nas obiščejo in tako dokazujejo svoje simpatije prvemu in edinemu širitelju prosvete in napredka na naši strani — »Sokolu v Štepanji vasi«!. Na zdar!

— »Sokola« Moste pri Ljubljani
naznanja, da priredi svojo I. maške-
rado v nedeljo, dne 22. svečana v
prostorih br. Gričarja (kavarna
»Mali Slon«) v Udmatu. Pri maške-
radi svira godba na lok. Začetek ob
8. uri zvečer. Vstopnina 40 vin. za
osebo. Dostojnim maskam le vstop
prost. Močani! Kdor se hoče v le-
tošnjem predpustu še enkrat dobro
zabavati, kdor hoče preživeti še ne-
kak veselil ur v prijazni družbi, ta
naj se udeleži te prireditve. Garan-
tiramo mu, da se ne bo dolgočasil.
V nedeljo, dne 22. t. m. toraj vsi na
Sokolovo maškerao v kavarni
»Mali Slon«. Na zdar! (Podrobnosti
še priobčimo).

— Sokol v Št. Vidu nad Ljubljano. Odbor šentvidskega Sokola je začel — kakor smo že zadnjič poročali — razpošiljati razumim rodoljubom pismene prošnje v svrhu prispevkov za zgradbo endotnega Sokolskega doma. Poznavajoč zlatá srca naših požrtvovalnih rojakov, smo prepričani, da bodo te prošnje našle povsod rodovitna tla. Gotovo pa je, da se odbor Sokola ne more do vsacega Slovence posebej obrniti pismenim potom. Zato prosimo tudi vse one rodoljube, ki morda pismene prošnje ne bodo prečeli, naj po svojih močeh prispevajo za »prvi kamen« Sokolskega doma šentvidskega! Saj denar, ki ga darujejo, ne bo izgubljen, ampak bo prinašal narodu stotere obresti. — Torej!

— **Umrl** so v Ljubljani: Marija Kosec, žena usnjarskega delavca, 75 let. — Stanko Šegatin, čevljarjev sin, 4 mesece. — Marija Selan, rejenka 2 leti.

— **»Nagnenje srca«**, krasna indijska drama v 4 delih, ki se predvaja jutri v soboto v kinematografu »Ideal« in ki je uprizorjena od Cines-tovarne, bode imela gotovo sijalen uspeh. Da je slika res mojstrsko uprizorjena, Jančič nam že ime tovarne, ki je ista, ki je uprizorila »Quo vadis« in »Kleopatra«. — Danes se predvaja zadnji dan velezanimiva slika iz krvave in grozne vojne med Grki in Bolgari »S fotografičnim aparatom na bojišču«. Prihodnji torek »Brez domovine«, krasna gniljava ljudska drama v 6. dejanjih. Poleg tega »Cigava je žena«, gluma v 2. dejanjih v glavni vlogi Moric Princec.

Nova slovenska brivnica
Trst, ul. Belvedere št. 4.
Jurij Muljevič.

Trst.

Kontrasti. V Trstu imajo Italijani neko podporno društvo, ki se imenuje »Previdenza«. Namen društva je, podpirati siromašne ljudi brez razlike starosti. Društvo daje siromakom hrano in obleko in ob praznikih dobijo tudi razna darila. Meščani podpirajo društvo in tudi marsikateremu Slovincu je že bil poslan ček s prošnjo, naj bi daroval po svoji moči za »Previdenzo«. Predričan sem, da je prišla tedaj tudi marsikatera slovenska kronica v blagajno »Previdenze«. Pred kratkim je bil tudi velik ples za omenjeno društvo, ki je imel, kakor so pisali laški listi, prav lep materialen uspeh. Sedaj pa je izdala »Previdenza« razne razglednice, ki se razprodajajo v neno korist. Vse to je lepo in dobro. Toda sedaj pride nekaj, o čemur sem hotel izpregovoriti. Po gostilnah in kavarnah lazijo neprestano zanemarnjeni otroci in prodajajo razglednice »Previdenze«. Kako pridejo ti otroci do tega. Kdo jim to nalaga? Sem zares radoveden. Lepo je sicer, da pomagajo tudi otroci koristiti društvu, ki ima pač plemenit namen, vendar nikakor ne morem razumeti, da bi društvo pošiljalo otroke po gostilnah in kavarnah, in to celo v ponočnih urah, ko bi morala biti deca že davno v postelji. Pred par dnevi sem bil v slovenski kavarni na Aquedottu, v tisti kavarni, ki je bila demolitirna od Lahov. Kakor že večkrat prej, tako je prišlo tudi ta večer par dečkov prodajat razglednice za »Previdenzo«, ni ko so obhodili vse mize, so odšli k vratom in se poslovili: »Porci s'clavi«. Tu imaš kulturo! Če že neče ali ne utegne poučiti »Previdenza« svoje razprodajalce, potem naj jih vsaj ne pošilja med ljudi, da je ne razkreditirajo. Previdenza« pa naj pomisli, da je dobro delo nasitiiti ne samo telesno, ampak tudi duševno lačne ljudi.

Meglana vremena. V Trstu imamo megleno vreme. V sredo zvečer je bila megla tako gosta, kakor že dolgo ne. Zaradi megle, morale biti preskrbljene kočije z zvončkom.

Padla je v morje? V torek zvečer, okrog 7. ure in pol je zapazil eden izmed nočnih čuvajev, da je padel nekdo s pomola Sv. Karola v morje. Čuvaj je odhitel na konec pomola, kjer je zagledal v vodi žensko, ki se je že potapljala. Vendar se je posrečilo spretnemu čuvaju, da je zjel žensko ter jo spravil na suho. Nato jo je odnesel v bližnjo finančno čuvajnico, kjer so ji slekli premočno obleko ter jo zavili v suknje. Poklican je bil zdravnik z zdravniške postaje, ki je ukazal prepeljati žensko v bolnišnico. — Pozneje se je izvedelo, da se imenuje ženska Olinda Franchi, stara 42 let, doma iz Milana. Prišla je v Trst pred par dnevi, da obišče prijateljico, katera ji je obljubila, da ji najde delo. A tu je izvedela Franchi, da je odšla njena prijateljica pred kratkim v Ameriko. Ostala je tu sama, tuta. Izprehajala se je po pomolu in padla je v morje, ker se je izpodteknila na vrvi. Zaenkrat je preskrbljena.

Ogenj na parniku »Salzburg«. V torek okrog poldneva je izbruhnil ogenj na parniku »Salzburg«, ki se nahaja v prosti luknji in ki je bil namenjen v kratkem v Odeso. Parnik je bil naložen s predvodom, vendar pa se k sreči ni razširil ogenj na predvodo, ki se je nahajalo v spodnjih prostorih. Gasilci so napeli vse sile, da bi omeili požar in to se jim je tudi uspelo. Ogenj je bil zaduščen okrog 5. ure pop.

Plesni venček priredi pevsko društvo »Trsta« v spodnji dvorani v Narodnem domu v soboto, dne 14. februarja t. l. ob 8 in pol zvečer. Plesali se bodo med drugimi plesi tudi violini in kotiljon valček. Vstopnina znaša za moške 1 K, za dame 50 st. Člani in dijaki plačajo polovico. Dostojnim maskam je vstop dovoljen. K obilni udeležbi vabi odbor.

Na I. rednem občnem zboru I. tržaške slovanске godbe v Trstu si je društvo izvolilo za leto 1914 sledeči odbor, kateri se je na prvi odborovi seji konstituiral tako-le: Predsednik: Anton Zidarič; podpredsednik: Bizjak Leopold; tajnik: Pregarc Rudolf; I. blaginik: Ortjolo Fran in Josip Furlan II. blaginik, Hvalič Anton, gospodar; Tence Lovro, nadzornik godbenih vaj. Pregledovalci računov: Slama Alfred in Furlan Mihael. Društvo šteje 30 dobro izvežbanih članov godcev. V minulemu letu izkazuje društvena bilanca dohodkov K 49227,00, stroškov pa K 4801,12; preostali torej 3

K 40 v. Denarni promet K 9.813.83. Vrednost društvenega inventarja znaša K 1350.40. Godba je v pretečenem letu nastopila na raznih narodnih prireditvah in drugih zabavah 53krat. Zato se tudi letos nadeja vsestranske podpore in naročil od cenjenih starih in novih naročnikov. Vsa pisma in naročila pošiljati je na naslov: Anton Zidarič, predsednik I. tržaške slovenske godbe v Trstu, ul. S. Marka, štev. 19., gostilna »Pri treh rožah«. Trst. Društvo ima svoje godbene redne vale vsako sredo in soboto od 8. ure do 10. ure zvečer. Vsi, oni, ki želijo se učiti glasbe, so tem potom vabljeni, da se zglasijo v omenjenih dneh in urah. Plačuje se tedensko 1 K. Učenci po dogovoru. Izveščani godci dobrodošli. Godbo poučuje kapelnik gosp. Ferdo Majcen, poučuje se tudi glasbo na lok.

O zamorcu. Da naš namen glede C. M. podružnic v Trstu ni bil slab, še manj pa zloben, to smo že zadnjič konstatirali. Tudi se nam ne more očitati, da bi mi naperili one vrstice proti neki osebi, še manj proti instituciji kakor so C. M. podružnice. Naš namen torej ni bil slab; če se je pa sedaj speljalo vso stvar na spolzko pot — ni naša krivda. **MI smo donatistili one vrstice po »Braniku« z dobrim namenom, da pospešimo delovanje v prid C. M. D., to izpričuje naša notica pod prvo notico o tržaških podružnicah, ki govori o prodajanju slovenskih C. M. uzigalic v Trstu.** Da pa je sedaj nekdo — ne uredništvo — lopnil v »Edinosti« vsled tega po »Dnevnu«, to je dalo vsej stvari ostrjšo ost. Skrivati se za podružnico — oseba ni podružnica — to je dobrodošla stvar; priličen mu je bil tudi C. M. ples, na katerega ni imela naša notica nikakega slabega vpliva; še bolj dobrodošel mu je bil pa bolj proti »Dnevnu«, ko je zapel znano tržaško pesem: **izrabljanje hujškanja proti »Dnevnu«.** Da nismo imeli ničesar proti nikaki osebi, izpričuje že dejstvo, da nismo izrabili tega, da prejšnji blagajnik že na dveh običnih zborih ni dobil absolutorija takoj; še manj resnična je pa trditev, da ručemo proti institucijam, to izpričuje naš molk glede gorenjega dejstva, ker je bila dotična oseba odstranjena od blagajništva. Konstatiramo še, da se s tem nismo mislili pečati in nam ni ljubo, da smo se morali sedaj, Zamorec naj ne vrta, ker mi nismo imeli namena se z njim pečati.

Slavno upravništvo »Dan« Ljubljana. C. kr. poštini in brzojavni urad v Bazovici. Štev. 25. Na podlagi tiskovnega zakona od 17. XII. 1862 d. p. l. št. 6 in od 9. VII. 1894 d. p. l. št. 161 § 10 preklicati članek z napisom »Na naslov c. kr. poštnega ravnateljstva v Trstu« objavljen v dnevniku »Dan« od 9. svečana 1914 v istem listu po dnevu vzročitve izhajajočem sledečem dnevu računajoč. 1.) Ni res da se nahaja tukajšnji poštini urad v globočini pod cesto in da izvira voda iz pod praga. Res pa je, da omenjeni urad na primernem prostoru in meseca januarja ni izvirala nobena voda izpod omenjenega praga. 2.) Ni res da c. kr. poštino ravnateljstvo zanemarljavo nastavlence omenjenega urada in jih pusti v vlažnih sobah uradovati. Res pa je da je vsa zadeva ležeča na ročarici in da lahko odpove stanovanje ob vsakem času in objednem obvestiti zgoraj navedeno ravnateljstvo. Bazovica, dne 10. II. 1914. (Poštni pečat Bazovica, podpis nečitljiv.)

Umor inženirja v tržaškem Stabilimentu.

Že mnogokrat je pisal »Dan« o šikaniranju delavcev po tržaških tovarnah od strani delovodij in ravnateljev. Pred nekoliko dnevi smo poročali, da je bil odpuščen z dela neki delavec v ladijedelnici San Marco pri Miljah, vsled česar se je delavec maščeval nad delovodjo in ga pobil z železnim drogom, da so ga preneliali nezvestnega v tržaško bolnišnico. Včeraj zjutraj, nekoliko po 7. uri se je zgodil zopet tragičen slučaj v tovarni »Stabilimento tehnico triestino«. Kakor navadno, so prišli delavci na delo ob 7. uri zjutraj in med njimi se je nahajal tudi Zanier Marij, rojen leta 1880, v Trstu in stanujoč v ulici Scuole Nuova, št. 15. Toda, ko se je hotel lotiti Zanier delu, ga je delovodja Zaffero ustavil ter mu pokazal vrata. Zanier je bil namreč prejšnji dan odpuščen z dela za en teden in to iz čisto malekostnega vzroka. Zanier pa le ni hotel oditi domov, vsled česar je nastal med njim in delovodjo prepir. Slučajno pa je prišel v 1. oddelk nadzornik Ivan Pichler, star 36 let, neoženjen, iz Dunaja. O Pichlerju smo že imeli priliko poročati lansko

leto, ko je bilo vse delavstvo stabilimentu izprto nad mesec dni in to po največji krivdi Pichlerja samega. — Pichler je prišel tedaj k prepirajočima se in je povprašal, kaj je. Delovodja je povedal Pichlerju, da mora Zanier iz tovarne, ker ga je izpril za en teden. Pichler pa nikakor, da bi pomilostil (!) delavca, ampak je potrdil, da mora izpriti takoj na cesto. To je pa Zanierja sino razžalostilo in raztogotilo. V velikem razburjenju vsled tega šikaniranja je potegnil iz žepa revolver in je izpril dva strela na Pichlerja, en strel pa na delovodjo Zaffero. Oba sta se zgrudila. Pichlerja so odnesli takoj na ravnateljstvo, od kjer so poklicali zdravnika, ki je ukazal prepeljati Pichlerja takoj v bolnišnico. V bolnišnici oziroma že med potjo je Pichler izdihnil. Ena krogla ga je zadela v prsi, druga v zaledje. Delovodja je ranjen v levo roko, a ne nevarno. Zanier je zbežal.

Vtis umora med delavstvom.

Pichlerjeva železna roka je vladala nad delavstvom s tiranskim nasijem. Ing. Pichler je bil balet preje uslužben nekje na Nemškem, a je bil odslovljen ravno zaradi svojega krutega nastopa proti delavstvu. V tržaškem »Stabilimentu« je povsod protežiral Nemce, zato je tudi med domačim tržaškim delavstvom rastlo vedno večje nezadovoljstvo proti njemu. Že pred par tedni ga je hotel neki odslovljeni delavec napasti v tramvaju, a je napadu srečno ušel. — Pichler je postopal z delavci kakor s kakimi sužnji in ravno to je vsakega delavca bolelo: v notranjosti vseh delavcev, starih, že onemoglih, kakor mladih, je tlela iskra sovraštva. Delavci so ga splošno nazivali »hudodelnik«. Za to toraj ni čuda, da je v »Stabilimentu« zavladalo med delavci, ko so čuli o umoru, nepopisno presenečenje. Ustavilo se je takoj vse delo. Tupatam so se začeli vzkliki, katerih ne moremo zapisati. Delavstvo je nemo zrló pred se, ne vedoč, kaj naj počne. — Ko se je delavcem ob 9. uri dopoldne naznanilo, da je delo za danes suspendirano, so vsi mirno in dostojno odšli na svoje domove.

Morilec še ni prijet.

Po činu se je morilec Zanier urno oddaljil iz pisarne inženirja Pichlerja in neovirano utekel iz »Stabilimenta«. Delovodja Zaffero, ki je bil samo ranjen, sedaj izjavlja, da je bil umor dejanje nekaj minut. Med inženirjem in morilecem ni bil nikak pogovor.

Pozno zvečer še ni bilo v Trstu slišati, da bi policija ubežnega Zanierja prišla.

Pichlerjev pogreb.

Pogreb se vrši jutri. Tovarna ostane tudi jutri in mogoče celo v soboto zaprta, nakar dospe nov ravnatelj.

„Šerlok-Holmes“.

Ljubljanska zgodba.

Na sledu za novimi pariškimi večeri.

Spehan in skoraj brez sape je planil detektiv Slepič v komisarjevo sobo. »Gospod komisar,« je rekel, »velikansko razkritje! Novi pariški večeri.«

»Na Poljanah ali v Kravji dolini?« je vprašal komisar nemirno.

»Niti na Poljanah, niti v Kravji dolini,« je odgovoril detektiv, ko je prišel k prvi sapi. »Čisto drugod, drugod, sredi mesta, v najbolj oživljeni ulici...«

»Kaj vraga,« je dejal komisar, »pa ne da bi bile zraven zopet kake visoke uradne osebe, kakor zadnjič. Ali imate kaj imen?« je vprašal tiho.

»Imam, imam, doslej samo dame...« je rekel detektiv.

»Kaj. Dame, dame! Povejte hitro!« je prosil komisar.

Detektiv se je sklonil in povedal tiho dvojje prav lepih imen.

Komisar se je sladko zasmejal.

»Kaj, ti dve! Vraga! Saj ju poznam.«

Detektiv si je oddahnil.

»Pojdite, še danes se o vsem prepričamo.«

Detektiv na delu.

Promenada v Schellenburgovi ulici se konča okoli 8. ure zvečer. To je za Ljubljano važna stvar. Do takrat imajo detektivski s »sumljivimi osebami« dovolj prostora. Drugod ljudje ne hodijo tako zgodaj spat, kakor v Ljubljani, zato ima policija po noči več dela.

Tisto noč je bilo vse pripravljeno. Policijski aparat je bil na nogah. Natančno je bilo določeno, kod bo prodirala ta ali ona četa. Tudi pes je bil pripravljen. Komisar je splezal na streho na nasprotni strani ulice, detektiv je bil poleg njega.

»Glejte,« je pravil detektiv, »ura je osem preč in luč še vedno gori.«

»To je sumljivo,« je rekel komisar.

»Treba je vedeti, da to ni priwatno stanovanje, ampak pisarna.«

»Tem bolj sumljivo...«

»Dohodi so tudi od nasprotne strani.«

»Saj to je najbolj sumljivo...«

»Ali kaj vidite?«

»Nič,« je rekel komisar.

»Dve gospodični.«

»Da...«

»Dve senci.«

»Da...«

»Zdaj se gibljeta.«

»Da...«

»To so priprave. Drugi šele pridejo.«

Čakala sta dolgo. Komisarja je zeblo.

»Glejte: ena piše, druga čita.«

»To je sumljivo.«

»Tudi postelje je videti.«

»To je zelo sumljivo.«

»In več stolov.«

»To je najbolj sumljivo...«

Ure so potekale. Nazadnje je luč ugasnila.

»Zdaj bo začetek...«

Nikakega znamenja ni bilo. Zlezla sta izpod strehe. Komisar je poklical stražo in jo vprašal po sumljivih ljudeh. Straža ni videla nikogar, razven par ljudi, ki so šli iz kavarne.

Ob ranem jutru.

Zgodaj zjutraj, ko so vabili prvi ljubljanski zvonovi stare žene iz njih toplih postelj, je šel komisar na okrog. Zapazil je enega detektiva, ki se je bil vjel v električne žice. V svoji veliki vnemi je revež plezal po žicah navzgor, da bi bil pogledal skozi okno in se je pri tem zapletel med žice. Bil je kakor obešen. Ko ga je komisar potegnil, je padel kakor mrtev na tla. Na drugi strani hiše je našel komisar drugega detektiva, ki se je vjel v drogeve na hodniku. Čakal je tam nočnih gostov in ker jih ni bilo, je obtičal.

Ko se je komisar vrnil pod streho, je videl, da je njegovemu detektivu zrastlele zelo dolg nos — od samega mraza. Na koncu je bil rdeč in ves ozebljen. Ovil je okoli njega veliko ruto, pa ni nič pomagalo.

»Vrnimo se, nismo zadeli pravi dan,« je rekel komisar, »ali pa smo šli par hiš predaleč...«

In se je jezno ozrl na temna okna, za katerimi sta gospodični spali mirno spanje in sanjali rajске sanje — ne vedoč, da iščejo okoli njih ljubljanski Šerlok Holmesi novih pariških večerov. Kdo ve, če se je njima sanjalo o njih?

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

GORIŠKI DEŽELNI ZBOR.

(Telefonsko poročilo našega posebnega poročevalca).

Gorica, 12. februarja. Poročila v današnji seji deželnega zbora so se odkazala posameznim odsekom v rešitve. Do daljše debate je prišlo glede § 14. cestnega policijskega reda, nakar je bil zakon sprejet v drugem in tretjem branju. Predlog glede § 15. in 16. deželnega volilnega reda je odkazan pravnemu odseku.

Podanih je bilo več interpelacij, tako interpelacija deželnega poslanca dr. Podgornika radi zavlačevanja preložitve državne ceste med Kobaričom in Srpenco in radi mostu čez »Suhli potok«.

Poslanec Dominko je podal dve interpelaciji o samovoljnem postopanju komisarja Casapicole. Poslanec Mikuš interpelacijo o ustanovitvi pol. blagajne v Tolminu. Podana je bila tudi interpelacija glede poslopja slovenske gimnazije, ki je čisto podrtó, med tem, ko je že nemška gimnazija z vsem preskrbljena. Poslanec Mikuš se je obrnil na zbornično predsedstvo, da naj se poskrbi za to, da ne bodo prihajala v »Piccolo« popolnoma potrjena dejstva iz deželnega zbora, kakor se je to zgodilo radi sramotne hiše v Tolminu, proti kateri je poslanec Mikuš govoril, v »Piccolu« je bilo pa pisano, kakor da bi bil govoril za njo. Predsednik je obljubil, da se bo prihodnje na to pazilo. (Natančnejše poročilo jutri).

DEMONSTRACIJE BREZPOSELNIH.

Dunaj, 12. februarja. Danes je prišlo tu do demonstracij brezposelnih delavcev. Demonstracije so se čisto mirno vršile.

Lviv, 12. februarja. Tu so zavzele demonstracije brezposelnih delavcev velike dimenzije. Primerilo se je tudi več prav neprijetnih slučajev — več prodajalen je bilo oropanih — ki se dajo razlagati le z ondotnimi razmerami. Danes zvečer je prišlo do novih demonstracij. Vmes

je posegla policija, katero so pa demonstranti začeli obmetavati s kamenjem; 15 policistov je bilo ranjenih, 120 ljudi aretiranih.

K namestniku in deželnemu maršalu se je podala deputacija brezposelnih, ki je zahtevala, da se v najkrajšem času odpomore neznosnemu položaju. Namestnik in maršal sta obljubila hitro pomoč, zairujoč, da se v najkrajšem času pričnejo nova regulacijska in cestna dela.

Za jutrišnji dan so pripravljene vse varnostne odredbe in je pripravljeno tudi vojaštvo. (Kruha niso pripravili.)

BALKANSKI DRŽAVNIKI

Belgrad, 12. februarja. Včeraj zvečer sta dospela preko Budimpešte v Belgrad Pašić in Venizelos. Venizelos je bil danes sprejet pri kralju v avdienci. Zvečer je odpotoval. Pred odhodom je izjavil, da je zelo zadovoljen s svojimi uspehi evropskega potovanja, posebno pa z uspehi v Petrogradu, Bukareštu in Belgradu.

LEPE RAZMERE. ŠTIRJE VOJAKI NA RUMUNSKO-BOLGARSKI MEJI USTRELJENI.

Sofija, 12. februarja. Iz Ruščuka se poroča, da so bili včeraj pri vasi Kemanlar ustreljeni 4 rumunski jezdec od bolgarske obmejne straže. Rumunski jezdec so namreč preganjali bolgarske kmete iz Dobrudže. Ti so bežali čez mejo na Bolgarsko; jezdec za njimi in ko jih je bolgarska straža pozvala, da se umaknejo, so začeli streljati, nakar so tudi bolgarski vojaki prišli za puške in vsi štirje Rumuni so se kmalu valjali v lastni krvi po tleh, s čemur je bilo njihovi krvoločnosti zadoščeno. Cel slučaj pomenja, da morajo proklete čedne razmere vladati v onih krajih Bolgarije, ki jo je Rumunija zasedla. Rumunski vojaki na konjih preganjajo kmete.

PRESTOLONASLEDNIK JURIJ.

Belgrad, 12. februarja. Danes je dospel v Belgrad grški prestolonaslednik Jurij in bil sprejet z velikimi častmi.

NOROST.

London, 12. februarja. Carnegiejeva biblioteka v Rožili je zgorela; zažgale so sufracetke. (Namesto, da bi deale, pa požigalo.)

Mali oglasi.

Beseda & vinorjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pisarni vprašanjem je priložiti znanje 20 vinarjev. — Pri malih oglasih ni nič popusta in se plačujejo vsa; zunanji listerenti v znakah. Zastojek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Radi drugega podjetja prodani kovaška obrt v Ljubljani, z vsem inventarjem za 1200 K, a 600 K. eno leto počakam. Naslov v »Prvi anonimni pisarni«. 1493-15

Kupi pes ali psca za čuvanje, pomeni 2. ceno, velikost in starost na Fr. Rajduh, Sv. Jakob, p. Dol pri Ljubljani. 1589-2

Golša

bzgavke, debel vrat (Bläh-und Sathals) se odstranijo hitro z največjim uspehom z Sv. Jurija golšnim balzomom kozarec K 4. Sijajna zahvalna pisma.

Regina Laboratorium

Karl Remmel,

Landshut štev. 837, Bavarsko.

Kredit

Vsled zboljšanja na denarnem trgu

Vsakovrstna posojila, kakor tudi zjedinenje starih dolgov v eno ceneno posojilo za vse solventne osebe brez izjeme, zlasti definitivne nastavitve. Pogoji nad vse ugodni. Osebi kredit brez življenjske police od 3 mesecev do 30 let. Police do 70. leta tudi za odklonjene. Prenotacije tudi na drugo mesto. Velika hipotekna posojila. Prošnje pisмено, priložiti je 30 vin. v znakah. Za ustmene rešitve uradne ure od 12. do 12.15.

KREDITNA PISARNA, Ljubljana, Elizabetna cesta štev. 4.

Rojan štev. 2.

Rojan štev. 2.

Franjo Sluga, trgovina jestvin in kobiljalskega blaga

Trst — Rojan štev. 2.

se priporoča svojim cenj. odjemalcem. — Voditelj Zvonko Požar.

Rojan štev. 2.

Rojan štev. 2.

Zanesljiva semena razpošilja

Jindřich Vaněk

glavna zaloga semen, Praga, »Pri zlati goski«.

: Slovenski ceniki na zahtevo brezplačno. :

Kdor pošlje najmanj 40 naslovov zemljiških posestnikov, učiteljev ali posestnikov vrtov z natančno označbo kraja in zadnje pošte, dobi franco in gratis zanesljiv vremenokaz.

Izvoz čeških semenskih žit po vsem svetu.

Radi prešle sezije

se razprodaja vsa zimska in jesenska konfekcija pod polovično ceno; zlasti klobuki in čepice po zelo znižanih cenah.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg 5.-6.

Telephon 132.